

Minder allergie in de teelt van paprika

Paprika is een van de belangrijkste gewassen in de glastuinbouw. Er werken naar schatting 8.000 mensen in de Nederlandse paprikakassen.

Werken in de teelt van paprika's in kassen kan bij medewerkers leiden tot allergische reactie op het stuifmeel van de bloemen. Ongeveer eenderde van alle mensen die in de paprikateelt werken, vertonen een meer of minder allergische reactie. Met name de luchtwegen van deze medewerkers raken geïrriteerd. Voor de oplossing van dit probleem heeft het Dijkzigt Ziekenhuis Rotterdam samen met PPO Bijen in het najaar van 2001 een eerste onderzoek gedaan. Doordat de bijen het stuifmeel verzamelen blijft er minder stuifmeel in de bloemen aanwezig. Bijenvolken kunnen hierdoor op natuurlijke wijze bijdragen aan een oplossing van het allergie probleem.

Dit jaar vindt er een vervolgonderzoek plaats dat zich met name richt op het benodigde aantal bijenvolken per oppervlakte. Ook moet uit de herhaling blijken of de allergische klachten structureel afnemen als er minder stuifmeel in de kas aanwezig is. Dit onderzoek, dat weer gezamenlijk door PPO Bijen en het Dijkzigt Ziekenhuis wordt uitgevoerd, is ondertussen van start gegaan. Het onderzoek gebeurt in opdracht van het Productschap Tuinbouw en wordt dus gefinancierd door de tuinders.

Voorkom schade door Nosema

Ieder voorjaar veroorzaakt Nosema aanzienlijke schade aan bijenvolken. Nosema wordt veroorzaakt door een eencellig diertje: *Nosema apis* Zander. Deze parasiet leeft in het weefsel van de middendarm van de bijen. Bij een aantasting vermeerderen de Nosemasporen zich sterk in de epitheelcellen van de middendarm waardoor het functioneren van de darm ernstig wordt verstoord. De middendarm van de bijen zwelt bij een aantasting. Microscopisch onderzoek van de middendarm kan een aantasting door Nosema definitief worden vaststellen.

Nosema sporen zijn in elk volk latent aanwezig en het hangt van de omstandigheden af of de ziekte zich gaat ontwikkelen.

Met name de voedingstoestand van de bijen is erg belangrijk. Voor het krijgen van sterke volwassen bijen zijn naast koolhydraten (suiker) vooral eiwitten (stuifmeel) nodig. Om bijen zo sterk mogelijk te maken moeten ze in het larvestadium voortdurend over voldoende eiwit kunnen beschikken. De eerste 12 dagen na het uitlopen zijn de jonge bijen in staat om naast

honing ook stuifmeel te verwerken. Het gewicht van de bijen neemt in deze periode nog toe. Een tekort aan stuifmeel tijdens deze groeiperiode kan later niet meer hersteld worden.

Uit onderzoek is gebleken dat zowel infectie met Nosema als een gebrek aan stuifmeel de levensduur van de bijen aanmerkelijk verkorten. Goed gevoede bijen zonder Nosema leven het langst, het kortst leven bijen die een gebrek aan stuifmeel hadden en bovendien geïnfecteerd werden met Nosema.

Goede drachtomstandigheden zijn een eerste vereiste om de ziekte de baas te worden. Probeer door te observeren te ontdekken in welke periode er een tekort aan stuifmeel is. In het bijenvolk dient voortdurend tussen het broednest en de honing/suiker voorraad een rand met gevulde stuifmeelcellen aanwezig te zijn. Dit is een goede indicatie of bijenvolken voor hun ontwikkeling over voldoende stuifmeel beschikken. Het vermijden van opeenhopingen van bijenvolken heeft vaak al direct een gunstig effect. Ook het reizen naar stuifmeelrijke drachten vermindert de kans op Nosema.

Om de infectiedruk van Nosemasporen te verlagen moeten niet in gebruik zijnde raten en zeker raten uit dode volken ontsmet worden. Dit gebeurt door boven op de bakken waarin de raten worden bewaard een schaalte met ijsazijn te plaatsen, met daarin watten of schuimrubber om de verdamping te bevorderen. Het geheel goed afgesloten een week bij een temperatuur van minimaal 15°C laten staan. Om de Nosema sporen te doden is per broedkamer, gevuld met raten, 50 ml ijsazijn nodig.

Nieuwe telefoonnummers bij PPO Bijen

Omdat er een nieuwe telefooncentrale is geïnstalleerd is het centrale telefoonnummer van PPO Bijen veranderd. Het is nu: 013-5833340. Daarnaast zijn nu alle medewerkers van PPO Bijen rechtstreeks te bereiken onder de volgende telefoonnummers.

Naam	Telefoonnummer
van der Aa, Jeannette	013-5833340
Blacquièr, Tjeerd	013-5833343
Cornelissen, Bram	013-5833342
Donders, Jeroen	013-5833344
van den Eijnde, Jan	013-5833342
Koopsen, Caroline	013-5833341
Platvoet, Margriet	-
Smeekens, Christ	013-5833346
Smits, Rob	013-5833344
van der Steen, Sjef	013-5833347
Verhoeven, Janus	013-5833342